

Til:

- Akademikerne

Oslo, 10. Februar 2022

Ref.: 35/22/MJS/ph

Psykologforeningens innspill til portefølje revisjon i Norges forskningsråd 2022

Psykologforeningen ønsker med dette å spille inn til Norges forskningsråds (NFR) portefølje revisjon i 2022. Innspillene retter seg spesielt mot porteføljeplanen for «Helse», men kan også med fordel tas i betraktning i revisjonen av porteføljeplanene for «Utdanning og kompetanse» og «Velferd, kultur og samfunn».

Overordnet viser Psykologforeningen til rapporten fra Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU; Rapport 2019:4) (Rørstad et al., 2019) bestilt av NFR. Denne viser at total forskningsinnsats på psykisk helse utgjør omkring fire prosent av total forskningsinnsats og omkring tolv prosent av forskningsinnsatsen innen helse. Rapporten viser også at av NFRs forskningsfinansiering innen helse gikk omkring ni prosent til psykisk helseforskning.

Gitt at psykiske helseplager fører til en langt større andel av samfunnskostnadene forbundet med sykdom, særlig produksjonstap (Helsedirektoratet, 2015; Kinge et al., 2017), mener Psykologforeningen at andelen forskningsmidler som brukes til psykisk helseforskning generelt må økes, og at Norges forskningsråd kan bidra til dette.

Et mål i første omgang burde være at tolv prosent av NFRs forskningsfinansiering innenfor helse rettes mot psykisk helse.

Kunnskapshuller i forskning på psykisk helse

NIFU 2019:4 identifiserer også særlige kunnskapshuller i psykisk helseforskning og vi mener derfor en styrking av forskningsmidlene og porteføljeplanene rettet mot psykisk helse må søke å tette disse.

Da særlig:

- Forebyggende og helsefremmende folkehelse tiltak for barn og ungdoms psykiske helse. Inkludert livskvalitet og trivsel.
- Primærstudier som vurderer langtidseffekter av tiltak for barn og unge
- Spiseforstyrrelser
- Personlighetsforstyrrelser

Videre mener Psykologforeningen at forskning på psykososial helse blant alle grupper må prioriteres; Særlig i lys av eventuelle ettervirkninger av tiltak i forbindelse med COVID-19 pandemien. Forskning på riktig tvangsbruk inkludert tiltak for tvangsbegrensning i psykisk helsevern bør også prioriteres.

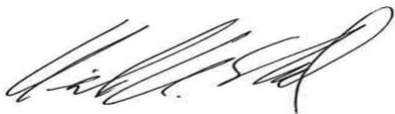
Flere programmer som retter seg spesifikt mot ovenstående bør utlyses.

Arbeid og psykisk helse

«Strategi for fagfeltet Arbeid og Helse» (IS-3023) fra Arbeids- og velferdsdirektoratet og Helsedirektoratet peker på at arbeid og helse «(...)bør få større plass i Norges forskningsråds porteføljer» (2.1.1) og at det bør «(..)etableres følgeforskning ved igangsetting av nye tjenestehandlings-modeller slik at utprøving dokumenteres løpende» (2.1.2) (Helsedirektoratet & NAV, 2021)

Psykologforeningen mener at finansiering av forskning på arbeid og helse fra NFR må ha høy prioritet på psykisk helse; gitt at psykiske lidelser sammen med muskel og skjelletlidelser utgjør 55 prosent av beregnet produksjonstap og opp mot en tredel av av sykdomsbyrden.

Vennlig hilsen
Norsk psykologforening

Håkon Skard
President

Referanser

- Helsedirektoratet. (2015). *Samfunnskostnader ved sykdom og ulykker*.
https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/samfunnskostnader-ved-sykdom-og-ulykker/Samfunnskostnader%20ved%20sykdom%20og%20ulykker%202015.pdf/_attachment/inline/761dd2be-6458-4baf-99c9-34d58a621aad:e3291994cf460a6d1c5174eab5f27b4165208afe/Samfunnskostnader%20ved%20sykdom%20og%20ulykker%202015.pdf
- Helsedirektoratet, & NAV. (2021). *Strategi for fagfeltet Arbeid og Helse*.
https://www.helsedirektoratet.no/tema/arbeid-og-helse/Strategi%202021%20%E2%80%93%20Strategi%20for%20fagfeltet%20arbeid%20og%20helse.pdf/_attachment/inline/5a1a73df-bed0-4d3c-890f-ff15839ed62a:98d8d6eae6112f26604646c874a70fe49f472fe9/Strategi%202021%20%E2%80%93%20Strategi%20for%20fagfeltet%20arbeid%20og%20helse.pdf
- Kinge, J. M., Sælensminde, K., Dieleman, J., Vollset, S. E., & Norheim, O. F. (2017). Economic losses and burden of disease by medical conditions in Norway. *Health Policy*, 121(6), 691-698.
- Rørstad, K., Aksnes, D. W., Ramberg, I., & Wiig, O. (2019). *Kartlegging av forskning på psykisk helse i Norge*.